

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **T. H.**, bývajúcej v O.O., zastúpenej JUDr. A. K., advokátom so sídlom v Č., proti žalovaným **1/ J. M.**, bývajúcemu v O.O., **2/ D. M.**, bývajúcej v O.O., **3/ E. B.**, bývajúcej v S., **4/ J. M.**, bývajúcej v O.O., **5/ A. M.**, bývajúcej v O.O., **6/ A. M.**, bývajúcej v O.O., **7/ J. M.**, bývajúcej v Ž., **8/ V. P.**, bývajúcej v R., **9/ E. M.**, bývajúcej v Ž., žalované 7/ až 9/ zastúpené JUDr. A. S., advokátkou so sídlom v Ž., **10/ E. P.**, bývajúcej v B., **11/ J. F.**, bývajúcej v O.O., **12/ M. F.**, bývajúcemu v O.O., **13/ F. H.**, **14/ J. H.**, **15/ J. H.**, **16/ Č. Š.**, **17/ G. H.**, **18/ V. T.**, **19/ A. P.**, žalovaní 13/ až 19/ na neznámom mieste, zastúpení S. so sídlom v B., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 16 C 55/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. novembra 2012, sp. zn. 10 Co 123/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným 7/ až 9/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške 136,26 € k rukám JUDr. A. S., advokátky so sídlom v Ž., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Čadca rozsudkom zo 7. marca 2012, č.k. 16 C 55/2011-111 zamietol návrh na určenie vlastníckeho práva žalobkyne k nehnuteľnostiam v k.ú. O. CKN X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m², CKN X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m² a CKN X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m², vytvorených geometrickým plánom č. 1/2011 z 12. januára 2011, vyhotoveným J. J. – G., z častí parcel

EKN X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m², zapísanej na LV č. X., EKN X.– zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m², zapísanej na LV č. X. a EKN X. – trvalé trávnaté porasty vo výmere X. m², zapísanej na LV č. X.. Z výpisu z LV č. X. zistil, že ako spoluvlastníčka zapísanej parcely č. EKN X. je vedená aj A. H., pôvodná žalovaná 14/, ktorá zomrela ešte pred začatím konania (konanie voči nej bolo z tohto dôvodu zastavené). Dedičmi po nej sú už nežijúce dcéry A. J. a E. M. a vnučky – žalované 7/ až 9/ (deti po zomrelom synovi J. H.). Dedičmi po zomrelej A. J. sú žalované 2/, 4/, 5/ a 6/; dedičmi po E. M. sú žalovaní 1/ a 10/ a ešte ďalších sedem osôb, ktoré však žalobkyňa ako žalovaných neoznačila, čím nesplnila podmienku pasívnej legitímácie. Žalobkyňa v konaní tiež nepreukázala existenciu predpokladov vydržania parcely č. EKN X., zapísanej na LV č. X.. Svoj nárok odvodzovala od svojej právnej predchodkyne T. B., ktorá mala uvedenú parcelu nadobudnúť dedením po svojich rodičoch P. a Z. H. a následným vyplatením spoludedičov (svojich súrodencov). Z obsahu dedičského spisu zn. D 142/79 však súd zistil, že uvedená parcela bola v čase smrti spoluvlastníctvom T. H. (1908 – 1979), ktorá bola manželkou brata T. B., pričom v dedičskom konaní po T. H. T. B. nijako nenamietala, že by spoluvlastnícky podiel poručiťky nemal patriť do dedičstva; a keďže T. H. nemala zákonných ani závetných dedičov, nadobudol ho Š.. Okrem žalobkyne sú na LV č. X. zapísaní ďalší traja spoluvlastníci (označení v žalobe). Tieto skutočnosti sú v rozpore s tvrdeniami žalobkyne, a vyvracajú i tvrdenie o dobromyseľnosti jej právnej predchodkyne. Dobromyseľnosť držby žalobkyne sa s ohľadom na okolnosti dedenia po T. H. nepreukázala ani vo vzťahu k parcele č. EKN X., zapísanej na LV č. X., kde je okrem žalobkyne a T. H. zapísaných ďalších štrnásť spoluvlastníkov (označených v žalobe). Samotná skutočnosť, že žalobkyňa i jej právna predchodkyňa parcely dlhodobo užívali a ostatní spoluvlastníci ich užívanie nerušili, nezakladá dôvod vydržania. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným 7/ až 9/ náhradu trov konania na účet ich právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti rozsudku (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 22. novembra 2012, sp. zn. 10 Co 123/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). K námietke žalobkyne, že súd prvého stupňa vykonaním nikým nenavrhnúťého dôkazu – dedičského spisu po T. H. sp. zn. D 142/79 – prelomil prejednávaciú zásadu a postupoval neprimerane iniciatívne, uviedol, že vykonanie tohto dôkazu smerovalo predovšetkým k zisteniu podmienok konania, keďže žalobkyňa pôvodne označila T. H. ako „žalovanú 21/“, zdržiavajúcu sa „na neznámom mieste“, pričom spôsob jeho vykonania

(oboznámenie podstatného obsahu spisu a najmä rozhodnutia zo 7. júna 1979) bol náležitý a závery z neho vyplývajúce primerané. Vyslovil tiež správnosť záverov o nesplnení podmienky pasívnej legitímácie, a poukázal na rozpor medzi snahou žalobkyne dosiahnuť deklaráciu jej vlastníckeho práva nadobudnutého vydržaním k parcele č. X. súdom, a jej tvrdením, že túto parcelu zdedila po svojej právnej predchodkyni T. B.. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným 7/ až 9/ náhradu trov odvolacieho konania na účet ich právnej zástupkyne (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Namietala, že súd prvého stupňa nedostatočne vykonal dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia, a neumožnil žalobkyni zaujať k nim stanovisko, resp. na ne vhodne reagovať vykonaním procesného úkonu. Záver o nesplnení podmienky pasívnej legitímácie vyvodil zo skutočností, ktoré zistil zo spisov o dedičskom konaní po E. M. sp. zn. D 14/2001 a 9 D 189/2005, pričom podľa obsahu zápisníc z pojednávania neboli tieto spisy vôbec vykonané ako dôkazy, a nie je o nich zmienka ani v rozsudku. Obdobne postupoval v súvislosti so skutkovým zistením o nepreukázaní podmienok vydržania žalobkyňou, keď tento záver založil na obsahu spisu o dedičskom konaní po T. H., sp. zn. D 142/79, avšak vopred neuviedol, na ktoré z tam uvedených skutočností bude prihliadať. V dôsledku toho znemožnil žalobkyni reagovať na skutočnosti, ktoré pri rozhodovaní o veci považoval za zásadné, čím porušil jej procesné práva garantované Občianskym súdnym poriadkom (najmä § 118 ods. 1 a § 129 ods. 1 v spojení s § 123) i Ústavou Slovenskej republiky (čl. 48 ods. 2) a odňal jej možnosť pred ním konať. Odvolací súd nielenže uvedené pochybenia neodstránil, ale vo vzťahu k výsledkom dedičského konania po T. H. poskytol vlastný výklad skutkových zistení za použitia predpokladov, ktoré nemajú oporu v obsahu spisu o dedičskom konaní, a s odvolaním sa vysporiadal len tým spôsobom, že zdôraznil vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia i v prípade pripustenia možnosti existencie namietaných procesných väd. S možnosťou účastníka konať pred súdom úzko súvisí aj zachovanie zásad ústnosti, priamosti a kontradiktórnosti, ktoré v danom prípade dodržané neboli, nakoľko dedičské spisy sa vykonávali prevažne mimo pojednávania. Konanie je preto postihnuté i vadou podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Nemožno súhlasiť ani s právnym záverom o neopodstatnenosti nároku žalobkyne vo vzťahu k žalovaným 7/ až 9/, nakoľko z výpovedí viacerých svedkov, ktorí sú dedičmi po poručiťke A. H., vyplýva, že poručiťka sa ohľadne sporných nehnuteľností

vyporiadala s právnym predchodcom žalovaných 7/ až 9/ pred svojou smrťou. Skutkové zistenia súdov teda nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, a aj ich právne posúdenie vecí je nesprávne (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Z týchto dôvodov žalobkyňa žiadala, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalované 7/ až 9/ sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnili so skutkovými zisteniami i právnymi závermi odvolacieho súdu, a poukázali na to, že ich nespochybnila ani sama žalobkyňa, pretože jej dovolacie námietky smerujú len proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Tvrdenia žalobkyne o procesných pochybeniach ohľadne dokazovania sú vykonštruované a nedôvodné. Žalobkyňa sa zúčastňovala na pojednávaniach a mala možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Súd v konaní postupovali podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, dôsledne a správne. Naproti tomu žalobkyňa, s cieľom zavádzať súd a ovplyvniť tak výsledok konania vo svoj prospech, vyslovila viacero nepravdivých a vzájomne si odporujúcich tvrdení, ktoré jej mali dopomôcť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bez nutnosti vyporiadania existujúceho podielového spoluvlastníctva so žalovanými 7/ až 9/ (a ďalšími). Právne závery súdov vedúce k zamietnutiu žaloby boli založené na výsledkoch riadne vykonaného dokazovania. Okolnosť, že výsledok konania nezodpovedal predstavám žalobkyne, nemožno považovať za odňatie možnosti žalobkyne konať pred súdom. Dovolanie navrhli zamietnuť ako nedôvodné.

Ostatní žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol

zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobkyňa dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných väd.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka netvrdila a dovolací súd ich existenciu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľky je konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej existenciu vidí v tom, že súd prvého stupňa nedostatočne vykonal dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia, a neumožnil jej vyjadriť sa k nim, resp. vykonať vhodný procesný úkon, pričom odvolací súd túto vadu neodstránil.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). V prejednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyni bolo niektoré z týchto práv odňaté.

Žalobkyňa predovšetkým namieta vady súvisiace s dokazovaním. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 125/1999). Pokiaľ ide o spôsob vykonania listinných dôkazov, § 129 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu urobiť tak aj oznámením obsahu listiny (nielen jej prečítaním), ktorý postup v danom prípade súd zvolil.

K tvrdeniu žalobkyne o porušení svojho práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom dovolací súd uvádza, že podľa obsahu jednotlivých zápisníc o pojednávaniach bol žalobkyni vytvorený dostatočný priestor aj na využitie tohto procesného práva. Vo veci sa konali celkom tri pojednávania, na ktorých sa vykonávalo dokazovanie. Na pojednávaní 2. novembra 2011 právny zástupca žalobkyne navrhol vykonanie dôkazu ohliadkou nehnuteľností a výsluchom svedkyne J. M.. Na pojednávaní 6. decembra 2011 súd umožnil právnenému zástupcovi žalobkyne klásť otázky žalobkyni, prítomným žalovaným 1/, 2/, 4/, 5/, 8/, 11/ a svedkyni M., a na záver ho vyzval na predloženie ďalších návrhov na dôkazy. Túto výzvu zopakoval i na pojednávaní 7. marca 2012, kedy tiež oboznámil účastníkov s listinnými dôkazmi (oznámením ich obsahu) a po skončení dokazovania (§ 120 ods. 4 O.s.p.) ich vyzval na vyjadrenie sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci (§ 118 ods. 4 O.s.p.). Uvedený postup súdu nevykazuje žiadne žalobkyňou namietané nedostatky; naopak nasvedčuje tomu, že súd postupoval plne v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona. Návrhy na doplnenie zápisnice ani námietky proti jej zneniu žalobkyňa nevzniesla.

Keďže v dovolacom konaní sa nepreukázala ani existencia vady konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

Dovolanie je odôvodnené i nesprávnosťou právnych záverov zaujatých súdmi nižších stupňov, teda nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 1 písm c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalované 7/ až 9/ si náhradu trov dovolacieho konania uplatnili a ich výšku vyčíslili podľa § 11 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Dovolací súd priznal žalovaným 7/ až 9/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby – spoločné písomné vyjadrenie k dovolaniu (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky) vo výške 30,04 €, čo spolu s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 37,85 €; pri spoločnom zastúpení troch žalovaných 113,55 €, a spolu s 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky) celkom 136,26 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. marca 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková